

۲۰۰۸۱۹۶

۹۸ ۵۴۹ و حجاب

فلسفه علم تامس کوهن در آمدی انتقادی

دکتر رضا صادقی

www.ketab.ir

تهران
۱۴۰۲

سازمان مطالعه و تدوین کتب دانشگاهی در علوم اسلامی و انسانی (سمت)
پژوهشکده تحقیق و توسعه علوم انسانی

سرشناسه: صادقی، رضا، ۱۳۵۳-

عنوان و نام پدیدآور: فلسفه علم تامس کوهن: درآمدی انتقادی / رضا صادقی.
مشخصات نشر: تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب دانشگاهی در علوم اسلامی و انسانی
(سمت)، پژوهشکده تحقیق و توسعه علوم انسانی، ۱۳۹۷.

مشخصات ظاهری: هشت، ۴۳۲ ص.

فروست: «سمت»؛ ۲۱۹۹. فلسفه و کلام؛ ۸۴.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲-۰۶۱۵-۴ ۲۲۰۰۰۰۰ ریال

یادداشت: پشت جلد به انگلیسی: Reza Sadeqi. Thomas Kuhn's Philosophy: A Critical Introduction.

یادداشت: چاپ اول: تابستان ۱۳۹۷، چاپ دوم: تابستان ۱۴۰۲.

یادداشت: کتابنامه.

موضوع: کوهن، تامس اس.، ۱۹۲۲-۱۹۹۶ م.، Kuhn, Thomas S

موضوع: علوم - فلسفه، Science - Philosophy

شناسه افزوده: سازمان مطالعه و تدوین کتب دانشگاهی در علوم اسلامی و انسانی (سمت)،
پژوهشکده تحقیق و توسعه علوم انسانی.

The Organization for Researching and Composing University Textbooks in the Islamic Sciences and the Humanities (SAMT), Institute for Research and Development in the Humanities.

رده بندی کنگره: ۶۴۹۷-۲ ص ۱۷۵/ Q

رده بندی دیویی: ۵۰۱

شماره کتابشناسی ملی: ۵۳۷۸۳۸۷

سازمان مطالعه و تدوین کتب دانشگاهی در علوم اسلامی و انسانی (سمت)
پژوهشکده تحقیق و توسعه علوم انسانی

فلسفه علم تامس کوهن: درآمدی انتقادی

دکتر رضا صادقی (دانشیار دانشگاه اصفهان)

ویراستار: سیمین هاشمی

چاپ اول: تابستان ۱۳۹۷

چاپ دوم: تابستان ۱۴۰۲

تعداد: ۳۰۰

حروفچینی و لیتوگرافی: سمت

چاپ: گلها (قم)، صحافی: زرین (قم)

قیمت: ۲۲۰۰۰۰۰ ریال. قیمت گذاری و اصلاح و به روزرسانی قیمت جزو اختیارات

خاص ناشر است و هرگونه دخالتی از سوی فروشندگان و عوامل توزیع در این خصوص، مطلقاً ممنوع است.

نشانی ساختمان مرکزی: تهران، بزرگراه جلال آل احمد، غرب پل یادگار امام (ره)،

روبهروی پمپ گاز، کد پستی ۱۴۶۳۶۴۵۸۵۱، تلفن ۲-۴۴۲۴۶۲۵۰.

www.samt.ac.ir

info@samt.ac.ir

@sazman_samt

هر شخص حقیقی یا حقوقی که تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه ناشر، نشر یا پخش یا عرضه یا تکثیر یا تجدید چاپ نماید، مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

سخن «سمت»

یکی از هدف‌های مهم انقلاب فرهنگی، ایجاد دگرگونی اساسی در دروس علوم انسانی دانشگاه‌ها بوده است و این امر، مستلزم بازنگری منابع درسی موجود و تدوین منابع مبنایی و علمی معتبر و مستند با در نظر گرفتن دیدگاه اسلامی در مبنایی و مسائل این علوم است.

ستاد انقلاب فرهنگی در این زمینه گام‌هایی برداشته بود، اما اهمیت موضوع اقتضا می‌کرد که سازمانی مخصوص این کار تأسیس شود و شورای عالی انقلاب فرهنگی در تاریخ ۶۳۸/۴/۷ تأسیس «سازمان مطالعه و تدوین کتب دانشگاهی در علوم اسلامی و انسانی» را، کتب «مجموعه تخصصی «سمت» نامیده می‌شود، تصویب کرد. بنابراین، هدف سازمان این است که با اتمتداد از عنایت خداوند و همت و همکاری دانشمندان و استادان متعهد و دلسوز، به مطالعه و تحقیقات لازم بپردازد و در رشته‌های مختلف علوم انسانی به تألیف و ترجمه منابع درسی اصلی، فرعی و جنبی اقدام کند.

دشواری چنین کاری بر دانشمندان و صاحب‌نظران پوشیده نیست و به همین جهت مرحله کمال مطلوب آن باید به تدریج و پس از انتقادات و یادآوری‌های پیاپی ارباب نظر به دست آید. انتظار دارد که این بزرگواران از این همیاری و راهنمایی دریغ نورزند و با پیشنهادهای اصلاحی خود، این سازمان را در اصلاح کتاب حاضر و تدوین دیگر آثار مورد نیاز جامعه دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران یاری دهند. کتاب حاضر برای دانشجویان رشته فلسفه به عنوان اثری مبنایی تدوین شده است. امید است علاوه بر جامعه دانشگاهی، سایر علاقه‌مندان و دانش‌پژوهان نیز از آن بهره‌مند شوند.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	پیشگفتار
۳	مقدمه
۵	فصل اول: رویکرد تاریخی
۱۲	تجربه شخصی کوهن
۱۳	نگاه تاریخی به فیزیک ارسطویی
۱۷	پیشینه رویکرد تاریخی
۲۱	نقد تلقی انباشتی
۲۶	لزوم تعامل تاریخ درونی و بیرونی
۳۱	چالش‌های رویکرد تاریخی
۳۳	جایگزینی علت به جای دلیل
۴۳	تاریخ نظری
۵۲	فصل دوم: کل‌گرایی و اصالت جامعه
۵۴	کل‌گرایی در آثار کوهن
۵۹	تمسک به روان‌شناسی گشتالت
۶۴	بازبینی در کل‌گرایی افراطی
۶۶	جمع‌بندی
۷۲	فصل سوم: پارادایم
۷۲	پارادایم و چیستی علم
۷۵	جایگاه پارادایم در علوم طبیعی
۸۰	ابهام در مفهوم پارادایم
۸۵	واکنش کوهن
۸۸	پارادایم به عنوان چارچوب حوزه تخصصی
۹۰	پارادایم به عنوان الگو